

คู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑
โรงเรียนพุทธิโศภน

ส่วนที่ ๑	การประเมินผลการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ
ส่วนที่ ๒	การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ส่วนที่ ๓	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ส่วนที่ ๔	การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน
ส่วนที่ ๕	เกณฑ์การตัดสินการเลื่อนชั้น และจบหลักสูตร
ส่วนที่ ๖	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

คู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ คือ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการ เรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนโดยตรง นำผลไปปรับปรุงแก้ไขผลการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินความสำเร็จทางการศึกษา ของผู้เรียน ตลอดจนความสำเร็จของผู้สอนอีกด้วย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนพุทธิโสภณ ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่ม โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลใน ลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. การประเมินผลก่อนเรียน

การประเมินผลก่อนเรียน กำหนดให้ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้อง ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อหาสารสนเทศของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน ตามแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่จะไม่นำ ผลการประเมินนี้ไปใช้ในการพิจารณาตัดสินผลการเรียน การประเมินผลก่อนเรียนประกอบด้วย การประเมิน ดังต่อไปนี้

๑.๑ การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน

เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่างๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานของเรื่องใหม่ๆ ที่ ผู้เรียนต้องเรียนโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีความพร้อมและพื้นฐานที่จะเรียนทุกคน หรือไม่ แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุง ซ่อมเสริม หรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมและพื้นฐานพอเพียง ทุกคนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี การประเมินพื้นฐานและความพร้อม ของผู้เรียนก่อนเรียน จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้สอนทุกคนจะต้องดำเนินการ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้ มีความพร้อมในการเรียนทุกครั้งจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถคาดหวัง ความสำเร็จได้อย่างแน่นอน

การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) วิเคราะห์ความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานก่อนเรียน
- ๒) เลือกรูปแบบและจัดทำเครื่องมือสำหรับประเมินความรู้ และทักษะพื้นฐานอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ
- ๓) ดำเนินการประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน
- ๔) นำผลการประเมินไปดำเนินการปรับปรุงผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างพอเพียงก่อน ดำเนินการสอน
- ๕) จัดการเรียนการสอนในเรื่องที่จัดเตรียมไว้

๑.๒ การประเมินความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนก่อนการเรียน

เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่จะทำการสอน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องที่จะเรียนนั้นมากน้อยเพียงไร เพื่อนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียนแต่ละคนว่า เริ่มต้นเรียนเรื่องนั้นๆ โดยมีความรู้เดิมอยู่เท่าไรเพื่อจะได้นำไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนภายหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนตามแผนการเรียนรู้แล้ว ว่าเกิดพัฒนาการหรือเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่เพียงไร ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน และประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียน ซึ่งจะใช้เป็นประโยชน์ในการสนองตอบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มต่อไป แต่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในเบื้องต้นของการประเมินผลก่อนเรียน ก็คือผู้สอนสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดเตรียม วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียนว่าต้องจัดอย่างเข้มข้นหรือมากน้อยเพียงไร จึงจะทำให้แผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ตามตัวชี้วัดด้วยกันทุกคน ในขณะที่ไม่ทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมอยู่แล้วเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย และเสียเวลาเรียนในสิ่งที่ตนรู้แล้ว การประเมินความรอบรู้ก่อนเรียนมีขั้นตอนการปฏิบัติเหมือนกับการประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียนต่างกันเฉพาะความรู้ ทักษะที่จะประเมินเท่านั้น

๒. การประเมินระหว่างเรียน

การประเมินระหว่างเรียนเป็นการประเมินที่มุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้วางแผนไว้หรือไม่ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและเกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ

การประเมินผลระหว่างเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ วางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลระหว่างเรียน ผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด ซึ่งในแผนการเรียนรู้จะระบุภาระงานที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวชี้วัดอย่างเหมาะสม

๒.๒ เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมหลักที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ทั้งนี้วิธีการประเมินที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ การประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ ทักษะ และความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นผลจากการเรียนรู้ ตามที่ผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้วิธีการประเมินที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ในการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

๑) การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่

- (๑) การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียน
- (๒) การพบปะสนทนาพูดคุยกับผู้เรียน
- (๓) การพบปะสนทนาพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- (๔) การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ
- (๕) การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ของผู้เรียน
- (๖) การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ

๒) การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment)

เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

การประเมินการปฏิบัติผู้สอนต้องเตรียมการในสิ่งสำคัญ ๒ ประการ คือ

(๑) ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks)

(๒) เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

วิธีการประเมินการปฏิบัติจะเป็นไปตามลักษณะงาน ดังนี้

ก. ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำเป็นรายบุคคล/กลุ่ม จะประเมินวิธีการทำงานตามขั้นตอนและผลงานของผู้เรียน

ข. ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวันจะประเมินด้วยวิธีการสังเกต จดบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้เรียน

ค. การสาธิต ได้แก่ การให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด เช่น การใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน การทำกายบริหาร การเล่นดนตรี จะประเมินวิธีการและขั้นตอนในการสาธิตของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต

ง. การทำโครงการ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้สอนต้องมอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโครงการอย่างน้อย ๑ โครงการในทุกช่วงชั้น ดังนั้นผู้สอนจึงต้องกำหนดภาระงานในลักษณะของโครงการให้ผู้เรียนปฏิบัติในรูปแบบหนึ่ง ใน ๔ รูปแบบต่อไปนี้

(๑) โครงการสำรวจ

(๒) โครงการสิ่งประดิษฐ์

(๓) โครงการแก้ปัญหาหรือการทดลองศึกษาค้นคว้า

(๔) โครงการอาชีพ

วิธีการประเมินผลโครงการ ใช้การประเมิน ๓ ระยะ คือ

๑) ระยะก่อนทำโครงการ โดยประเมินความพร้อมด้านการเตรียมการ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน

๒) ระยะทำโครงการ โดยประเมินการปฏิบัติจริงตามแผน วิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ และการปรับปรุงงานระหว่างปฏิบัติงาน

๓) ระยะสิ้นสุดการทำโครงการ โดยประเมินผลงานและวิธีการนำเสนอผลการดำเนินโครงการ

การกำหนดให้ผู้เรียนทำโครงการ สามารถทำได้ ๓ แบบ คือ

๑) โครงการรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

๒) โครงการกลุ่ม เป็นการทำโครงการขนาดใหญ่และซับซ้อนต้องให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันหลายด้านช่วยกันทำ การประเมินโครงการควรเน้นการประเมินกระบวนการกลุ่ม

๓) โครงการผสมระหว่างรายบุคคลกับกลุ่ม เป็นโครงการที่ผู้เรียนทำร่วมกัน แต่เมื่อเสร็จงานแล้วให้แต่ละคนรายงานผลด้วยตนเอง โดยไม่ต้องได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่ม

ในการประเมินการปฏิบัติงานดังกล่าวมาข้างต้น ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ประกอบการประเมินการปฏิบัติ เช่น

- แบบวัดภาคปฏิบัติ
- แบบสังเกตพฤติกรรม
- แบบตรวจสอบรายการ
- เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) เป็นต้น

๓) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยงานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติจะเป็นงาน หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real life) หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง จึงเป็นงานที่มีสถานการณ์ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนทั่วไป

วิธีการประเมินสภาพจริงไม่มีความแตกต่างจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) เพียงแต่อาจมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เนื่องจากเป็นสถานการณ์จริง หรือต้องจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียงจริง แต่จะเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมาก เพราะจะทำให้ทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนว่า มีจุดเด่นและข้อบกพร่องในเรื่องใด อันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงประเด็นที่สุด

๔) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริงมีความสมบูรณ์สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนมากขึ้น โดยการให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวม (Collect) ผลงานจากการปฏิบัติจริงทั้งในชั้นเรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ (Organized) โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็น (Reflect) ความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และความสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ของการเรียนรู้ของผู้เรียน การวางแผน ดำเนินงาน การประเมินด้วยแฟ้มผลงานที่สมบูรณ์จะช่วยให้ผู้สอนสามารถประเมินจากแฟ้มสะสมงานแทน การประเมินจากการปฏิบัติจริง

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงานมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

๑) กำหนดโครงสร้างของแฟ้มสะสมงานจากวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงานว่า ต้องการสะท้อนสิ่งใดเกี่ยวกับความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจพิจารณาจากตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนได้จากการให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน

๒) กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมผลงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำแฟ้มสะสมงาน

๓) กำหนดให้วิธีการประเมินงานเพื่อพัฒนาชิ้นงาน ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสูงสุด ทั้งนี้ครูควรจัดทำเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สำหรับให้ผู้เรียนนำไปใช้เป็นข้อชี้แนะในการพัฒนางาน

๔) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางาน โดยมีส่วนร่วมในการประเมินจากทุกฝ่าย แล้วนำข้อมูลที่สอดคล้องกันไปเป็นสารสนเทศหลัก ในการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) สำหรับให้ผู้เรียนใช้ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

๕) จัดให้มีการนำเสนอผลงานที่ได้สะสมไว้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกันในการคัดเลือกชิ้นงานที่ดีที่สุด ทั้งนี้การนำเสนอชิ้นงานแต่ละชิ้นควรมีหลักฐานการพัฒนางานและการประเมินผลงานด้วยตนเอง เกณฑ์การประเมินผลงานประกอบไปด้วย ในการใช้วิธีการประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน ผู้สอนควรคำนึงด้วยว่าแฟ้มสะสมงานมีหลายประเภท การเลือกใช้แฟ้มสะสมงานประเภทใด ควรคำนึงถึงรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาแฟ้มสะสมงานให้เหมาะสม เพื่อให้แฟ้มสะสมงานช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนด้วย

๒.๓ กำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างเรียนกับการประเมินผลปลายภาคเรียน หรือปลายปี

การประเมินระหว่างเรียนมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อมุ่งนำสารสนเทศ มาพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนของผู้เรียน การประเมินระหว่างเรียนที่ดำเนินการอย่างถูกต้อง เข้มงวด และจริงจัง จะให้ผลการประเมินที่สะท้อนภาพความสำเร็จ และศักยภาพของผู้เรียนได้ถูกต้อง สมบูรณ์ และน่าเชื่อถือ ดังนั้น ควรให้น้ำหนักความสำคัญของการประเมินระหว่างเรียนในสัดส่วนที่มากกว่าการประเมินตอนปลายภาคเรียนหรือปลายปี ทั้งนี้โดยคำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชาและตัวชี้วัดเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรายวิชาปลายภาคเรียนหรือปลายปี ต้องนำผลการประเมินระหว่างเรียนไปใช้ในการตัดสินผลการเรียนด้วย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามสัดส่วนและแนวดำเนินการในระเบียบที่สถานศึกษาผู้กำหนด

๒.๔ จัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ผู้สอนต้องจัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างเรียนอย่างเป็นระบบชัดเจน เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมผู้เรียน ใช้เป็นหลักฐานสำหรับการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องและใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและความยุติธรรมในการประเมิน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่สถานศึกษาผู้กำหนด

ข้อมูลหลักฐานการประเมินระหว่างที่พึงแสดง ได้แก่

๑) วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนตามวิธีการประเมิน เช่น บันทึกการสังเกตพฤติกรรม บันทึกคะแนนจากผลการประเมินชิ้นงาน บันทึกคะแนนการประเมินโครงการ บันทึกเกี่ยวกับการประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

๓. การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน

การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมิน เพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนเมื่อผ่านการเรียนรู้อันช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชาปลายปี/ปลายภาคประกอบด้วย

๓.๑ การประเมินหลังเรียน

เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนว่าผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงไร ทำให้สามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงไร และกิจกรรมการเรียนที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนอย่างไร ข้อมูลจากการประเมินภายหลังการเรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย ได้แก่

๑) ปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผู้เรียนให้บรรลุตัวชี้วัด หรือจุดประสงค์ของการเรียน

๒) ปรับปรุงแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓) ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน

การประเมินหลังเรียนนี้ ถ้าจะให้สอดคล้องกับการประเมินก่อนเรียนเพื่อการเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียนสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ควรใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินชุดเดียวกันหรือคู่ขนานกัน

๓.๒ การประเมินผลการเรียนปลายภาค

เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการเรียนรายวิชาต่างๆ ตามตัวชี้วัด การประเมินผลนี้นอกจากจะมีจุดประสงค์เพื่อการสรุปตัดสินความสำเร็จของผู้เรียน ในแต่ละรายวิชา รายภาค เป็นสำคัญแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไข ซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินตัวชี้วัดของแต่ละรายวิชา ให้เกิดพัฒนาการและมีผลการเรียนตามตัวชี้วัดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ด้วย

การประเมินผลการเรียนปลายภาค สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด เนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน อย่างไรก็ตามเพื่อให้การประเมินผลการเรียนดังกล่าวมีส่วนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และสนับสนุนการเรียนการสอน จึงให้นำผลการประเมินผลระหว่างเรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลการเรียนปลายภาค โดยสัดส่วนการประเมินผลระหว่างเรียนมากกว่า การประเมินผลปลายภาคเรียน

วิธีการปฏิบัติการประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม

การดำเนินการประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม โรงเรียนได้กำหนดวิธีการปฏิบัติดังนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการร่วมกันกำหนดหลักการประเมินผล ๘ กลุ่มสาระ ดังนี้

๑. ทุกกลุ่มสาระให้มีการประเมินผลทุกรายวิชาให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะ โดยมีการประเมินผลดังนี้

๑.๑ การประเมินผลก่อนเรียน

๑.๑.๑ ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียนและจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียน

๑.๑.๒ ประเมินก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ในเนื้อหา และทักษะที่จะเริ่มเรียน เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลการเรียนหลังเรียน แสดงการพัฒนาการของผู้เรียน

๑.๑.๓ การประเมินผลระหว่างเรียน ให้มีการประเมินผลเป็นระยะๆ และสอดคล้องกับตัวชี้วัด โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งวิธีการวัด เครื่องมือ และแหล่งข้อมูล เพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขจนผู้เรียนสามารถบรรลุตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนให้สูงขึ้น ให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขผลงาน/ชิ้นงานตนเองจนเต็มศักยภาพของผู้เรียนภายในเวลาที่กำหนดให้

๑.๑.๔ การประเมินรายภาค ในการประเมินผลปลายภาคสามารถประเมินจากการปฏิบัติการสื่อสาร เช่น การสัมภาษณ์จากผลงาน / ชิ้นงาน โครงการหรือแบบทดสอบ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

๒. การกำหนดสัดส่วนระหว่างเรียนกับการประเมินปลายภาค ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดตามหลักการที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการดังนี้

๒.๑ การประเมินผลระหว่างเรียน ให้มีการประเมินผลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของการประเมินผลทั้งหมด ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้มีการประเมินผลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๒.๒ การประเมินผลระหว่างเรียนและการประเมินผลปลายภาค ให้มีการประเมินทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะ

๒.๓ ในรายวิชาเดียวกันให้มีการกำหนดสัดส่วนระหว่างเรียนกับปลายภาค และวางแผนประเมินผลตลอดภาคเรียนร่วมกัน

๒.๔ ในกรณีที่มีการประเมินผลด้วยแบบทดสอบ ให้มีการประเมินโดยใช้วิธีการให้ผู้เรียนตอบแบบทดสอบอัตนัย โดยมีการให้คะแนนคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของการทดสอบครั้งนั้น

๓. การจัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ประกอบด้วย

๓.๑ ผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำแผนการประเมินผลในรายวิชาของตนเองตลอดภาคเรียน โดยมีหัวข้อดังนี้

- ๑) การประเมินผลก่อนเรียน
- ๒) การประเมินระหว่างเรียน
- ๓) การประเมินปลายภาค
- ๔) อัตราส่วนน้ำหนักคะแนนระหว่างความรู้ (K) ทักษะกระบวนการ (P) และคุณลักษณะ (A) และรายละเอียดน้ำหนักคะแนนของแต่ละตัวชี้วัด พร้อมทั้งระบุวิธีการวัด เครื่องมือวัด และประเมินผลในแต่ละตัวชี้วัด

๕) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย คุณลักษณะตามธรรมชาติ วิชา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้ใช้แบบสรุปผลการประเมินตามแบบบันทึกที่แนบท้ายคู่มือนี้

๓.๒ จัดทำแบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินที่แสดงสารสนเทศของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมผู้เรียน และใช้เป็นหลักฐานสำหรับสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง และใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอน ดังนั้นข้อมูลควรแสดงถึงร่องรอยการพัฒนา พร้อมระบุข้อสังเกตที่เน้นข้อค้นพบที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งระหว่างเรียนและปลายภาค

๓.๓ จัดทำแบบบันทึกการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน เพื่อแสดงร่องรอยหลักฐานการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน และสรุปผลการประเมินตามแบบสรุปผลการประเมินแนบท้ายคู่มือนี้

๓.๔ จัดทำแบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อแสดงร่องรอยหลักฐานการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน และสรุปผลการประเมินตามแบบสรุปผลการประเมินแนบท้ายคู่มือนี้

๓.๕ นำผลการประเมินจากข้อ ๓.๒, ๓.๓ และ ๓.๔ มาสรุปและบันทึกลงในแบบ ปพ.๕

๔. การตัดสินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม

การตัดสินผลการเรียนให้นำผลการประเมินระหว่างเรียนรวมกับผลการประเมิน ปลายภาค โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ตารางแสดงคะแนน และระดับผลการเรียน

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ	ความหมาย	ระดับผลการเรียน
๘๐ - ๑๐๐	ผลการเรียนดีเยี่ยม	๔
๗๕ - ๗๙	ผลการเรียนดีมาก	๓.๕
๗๐ - ๗๔	ผลการเรียนดี	๓
๖๕ - ๖๙	ผลการเรียนค่อนข้างดี	๒.๕
๖๐ - ๖๔	ผลการเรียนน่าพอใจ	๒
๕๕ - ๕๙	ผลการเรียนพอใช้	๑.๕
๕๐ - ๕๔	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	๑
๐ - ๔๙	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	๐

เมื่อครูผู้สอนตัดสินผลการเรียนแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑ ส่งผลการตัดสินให้อนุกรรมการกลุ่มสาระพิจารณาให้การเห็นชอบ/แก้ไข แล้วส่งให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการพิจารณาเห็นชอบเพื่อนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการเรียน

๔.๒ ส่งผลการเรียนให้ ครูที่ปรึกษากรอผลการเรียนลงในแบบ ปพ.๖ และนายทะเบียน วัดผลกรอกในแบบ ปพ.๑

๕. การแก้ไข “๐”

๕.๑ ผู้เรียนนำใบแจ้งความจำนงการแก้ไข “๐” พบครูผู้สอนประจำวิชา

๕.๒ ผู้สอนดำเนินการพัฒนาผู้เรียนในผลการเรียนรู้อันไม่ผ่านเกณฑ์ จนผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยให้ผลการเรียนไม่เกิน “๑”

๕.๓ ผู้สอนรวบรวมและสรุปผลการแก้ไข “๐” ไปยังงานวัดผลของโรงเรียนเพื่อเสนอต่อผู้บริหารอนุมัติ และแจ้งผู้เกี่ยวข้อง

๖. การแก้ไข “๐” ให้ดำเนินการแก้ไขให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ สัปดาห์ หลังจากได้รับแจ้งประกาศของงานวัดผลโรงเรียน

ส่วนที่ ๒ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นการศึกษาได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจให้เต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา มีการดำเนินการอย่างมีเป้าหมายชัดเจน มีรูปแบบ และวิธีการที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้เรียนร่วมกันกำหนด ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมินระดับชั้น

๑. ลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑.๑ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

๑.๒ กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นกลุ่ม ได้แก่ โครงการ กิจกรรมตามความสนใจ กิจกรรมพัฒนานิสัยรักการอ่าน การคิด วิเคราะห์ และเขียน กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

๑.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

๒. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

๑) ผู้รับผิดชอบกิจกรรมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

๒) ผู้รับผิดชอบกิจกรรมตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

๓) ตัดสินให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม มีผลงานชิ้นงานหรือหลักฐานประกอบและมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการประเมินบกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม จะต้องซ่อมเสริมข้อบกพร่องให้ผ่านเกณฑ์ก่อน จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านกิจกรรม

๓. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเลื่อนชั้น/จบหลักสูตร

เป็นการประเมินสรุปผลการผ่านกิจกรรมตลอดปีการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนชั้น โดยมีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

๓.๑ คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งรวบรวมผลการประเมินแต่ละกิจกรรมมาตัดสินตามเกณฑ์การตัดสินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และรายงานผลต่อผู้ปกครอง

๓.๒ คณะกรรมการสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

๓.๓ ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินอนุมัติผลการประเมินรายภาค

๓.๔ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ รวบรวมผลการประเมินรายภาค ตัดสินผลการเลื่อนชั้น/จบหลักสูตร เสนอผู้บริหารอนุมัติ

๔. เกณฑ์ตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔.๑ เกณฑ์การตัดสินรายกิจกรรมพิจารณาจาก

๑) เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาทั้งหมด

๒) ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๓) ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมและผ่านจุดประสงค์สำคัญของแต่ละกิจกรรมกำหนดทุกข้อ

๔.๒ ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์ ข้อ ๔.๑ ถือว่าผ่านรายกิจกรรม

๔.๓ เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนต้องได้รับผลการประเมินผ่านทั้งกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนทุกกิจกรรมและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ถือว่าผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔.๔ เกณฑ์การผ่านเลื่อนชั้น / จบหลักสูตร ผู้เรียนต้องได้รับผลการประเมิน ผ่านทุกกิจกรรมรายภาค

๕. แนวทางการซ่อมเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕.๑ กรณีไม่ผ่านเนื่องจากเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบ คณะกรรมการพัฒนาและการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนไปปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด ภายใต้การควบคุมดูแลของที่ปรึกษากิจกรรมนั้นๆ จนกว่าผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้ อาจารย์ประจำกิจกรรม สรุปรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อตัดสินผลการผ่านกิจกรรมรายภาค

๕.๒ กรณีไม่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมให้คณะกรรมการมอบหมายภาระงานที่ผู้เรียนไม่ผ่านไปปฏิบัติภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม จนกว่าผู้เรียนจะปฏิบัติตามภาระงานนั้นได้ ให้ที่ปรึกษาสรุปผลการปฏิบัติส่งให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประเมินการซ่อมเสริม เพื่อตัดสินผลการผ่านกิจกรรมเป็นรายภาค

๕.๓ คณะกรรมการสรุปผลการประเมินทั้งกรณีใน ข้อ ๕.๑ และ ข้อ ๕.๒ ส่ง
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เห็นชอบและเสนอผู้บริหารอนุมัติต่อไป

ส่วนที่ ๓ การพัฒนาและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยที่มีการจัดการศึกษาเป็น
วิธีการหลักที่สำคัญที่สุด การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้
เป็นผู้ที่มีการพัฒนาการทั้งด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การพัฒนาจิตใจจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่าง
ยิ่ง ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตราที่ ๒๓ “การจัดการศึกษา ทั้ง
การศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้
และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ” มาตรา ๒๔ วรรค ๔ “จัดการเรียนการสอนโดย
ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงกำหนด
ไว้ใน จุดหมายของหลักสูตรเป็นข้อแรก คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่า
ของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง และกำหนดให้สถานศึกษาได้สร้างหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้เป็น
หลักสูตรที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปตามความต้องการจำเป็นของ
ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง โดยที่สถานศึกษาจะต้องร่วมกับชุมชนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ด้าน
คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความจำเป็นของชุมชน และท้องถิ่น และกำหนด
เป็นเกณฑ์การจบหลักสูตรข้อหนึ่ง ในแต่ละระดับ คือ ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้
สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ได้กำหนดให้
สถานศึกษาทุกแห่ง พัฒนาผู้เรียน ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

ความหมายและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒.๑ คุณลักษณะ : รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ความหมาย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่
แสดงออกด้วยกาย วาจาและใจ

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒.๑.๑ มีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๒.๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมศาสนา

๒.๒ คุณลักษณะ : ซื่อสัตย์สุจริต

ความหมาย ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้วยกาย

วาจาและใจ

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ ซื่อสัตย์สุจริต

๒.๒.๑ ไม่นำสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตน

๒.๒.๒ ไม่พูดเท็จทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒.๓ คุณลักษณะ : มีวินัย

ความหมาย มีวินัย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง และผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถด้วยความผูกพัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้นด้วย

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ มีวินัย

๒.๓.๑ มีความพยายามปฏิบัติภารกิจ หน้าที่การงาน การศึกษา หรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

๒.๓.๒ ตรงต่อเวลา

๒.๓.๓ ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน

๒.๓.๔ ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

๒.๔ คุณลักษณะ : ใฝ่เรียนรู้

ความหมาย ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความใฝ่

เรียน ใฝ่รู้

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้

๒.๔.๑ มีการซักถามปัญหาในและนอกบทเรียนสม่ำเสมอ

๒.๔.๒ รู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียนประกอบการเรียนรู้

๒.๕ คุณลักษณะ : อยู่อย่างพอเพียง

ความหมาย อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ประหยัดเวลา ทรัพย์สิน และแรงงาน ทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนวางแผนออมเพื่ออนาคต

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียง

๒.๕.๑ เลือกใช้สิ่งของที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเองและการใช้งาน

๒.๕.๒ ใช้น้ำ ใช้ไฟ อย่างระมัดระวัง และเฉพาะส่วนที่จำเป็น

๒.๖ คุณลักษณะ : มุ่งมั่นในการทำงาน

ความหมาย มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง ความสามารถทางร่างกาย ความคิด จิตใจ ที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ มุ่งมั่นในการทำงาน

๒.๖.๑ มีความเข้มแข็ง พยายามเอาชนะปัญหาอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ

๒.๖.๒ มีจิตใจหนักแน่น สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นปกติเมื่อพบกับปัญหาหรือสิ่งยั่วยุต่างๆ

๒.๗ คุณลักษณะ : รักความเป็นไทย

ความหมาย รักความเป็นไทย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการปฏิบัติตนทั้งกาย ใจ และความคิดที่คำนึงถึงความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ รักความเป็นไทย

๒.๗.๑ ใช้สิ่งของที่ผลิตในประเทศ

๒.๗.๒ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม – ประเพณีไทยและแต่งกาย

แบบไทย

๒.๗.๓ ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง

๒.๘ คุณลักษณะ : มีจิตสาธารณะ

ความหมาย มีจิตสาธารณะ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการใช้วาจา ใจ และกาย ต่อบุคคลอื่น ด้วยความเมตตา ให้ความช่วยเหลือ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ มีจิตสาธารณะ

๒.๘.๑ ร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ เช่น วัด, โบราณสถาน

๒.๘.๒ อาสาปฏิบัติกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๓. เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓.๑ เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้

๑) เกณฑ์ระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐ ของจำนวนครั้งของการประเมินทั้งหมด

ดี หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ ๖๕ – ๗๙ ของจำนวนครั้งของการประเมินทั้งหมด

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ ๕๐ – ๖๔ ของจำนวนครั้งของการประเมินทั้งหมด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละต่ำ ๕๐ ของจำนวนครั้งของการประเมินทั้งหมด

๒) เกณฑ์การตัดสินการผ่านแต่ละตัวบ่งชี้

ผู้เรียนต้องมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้อยู่ในระดับผ่านขึ้นไป ถือว่าผ่านแต่ละตัวบ่งชี้

๓.๒ เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓.๒.๑ ให้คิดค่าฐานนิยม (Mode) จากเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้มาเป็นระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละข้อ

๓.๒.๒ ให้คิดค่าฐานนิยม จากเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะ ๘ ข้อ สรุปเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของรายวิชานั้นๆ

๓.๒.๓ ให้คิดค่าฐานนิยม จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายวิชา สรุปเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายบุคคล

๓.๓ เกณฑ์การตัดสินแต่ละคุณลักษณะ

ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพ ผ่านขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แนวการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ระดับผู้ปฏิบัติ

ในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น โรงเรียนกำหนดให้ผู้สอนทุกรายวิชา ผู้รับผิดชอบงาน / โครงการ / กิจกรรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นอกเหนือจากครูผู้สอนรายวิชาต่างๆ ได้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ครูผู้สอนรายวิชาต่างๆ ทุกรายวิชา ให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของตนโดยสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาในคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยให้ระบุไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกแผน

๑.๒ ผู้รับผิดชอบงาน / โครงการ / กิจกรรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมต่างๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากรายวิชาต่างๆ ให้ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยระบุไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑.๓ ผู้รับผิดชอบทั้ง ข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ ดำเนินการพัฒนาพร้อมกับประเมินผลและปรับปรุงผู้เรียนเป็นระยะๆ เพื่อแสดงพัฒนาการของผู้เรียน บันทึกร่องรอยหลักฐานการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเมื่อเสร็จสิ้นภาคเรียน / ปลายปี หรือสิ้นโครงการ / กิจกรรม ให้มีการประเมินและสรุปผลบันทึกลงใน แบบ ปพ. ๔ และระบุ จุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนแต่ละคน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พร้อมแนบข้อมูลบันทึกหลักฐานร่องรอยการประเมินและปรับปรุงประกอบส่งให้คณะกรรมการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

๑.๔ คณะกรรมการแต่ละกลุ่มสาระรวบรวมผลการประเมินทั้งหมด และสรุปผลการประเมินลงใน ใบ แบบ ปพ. ๔ ส่งคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะของสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อดำเนินการต่อไป

๒. ระดับคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

ให้มีการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกภาคเรียน / ปี โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นละ ๓ - ๕ คน ดำเนินการดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการทุกระดับชั้น ศึกษาและทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องของเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตลอดจนแนวทางการประเมินที่สถานศึกษากำหนดไว้

๒.๒ คณะกรรมการประเมินแต่ละระดับชั้น นำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากผู้ปฏิบัติใน ข้อ ๑ มาร่วมกันพิจารณาผลการประเมิน และข้อมูลจากการบันทึกร่องรอยหลักฐานที่แนบมาเป็นรายบุคคลเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วตัดสินผลการประเมิน สรุปผลการประเมิน บันทึกลงใน แบบ

พ. ๔ ระบุจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเห็นชอบ และเสนอผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน

๒.๓ กรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถตัดสินผลการประเมิน เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอ ให้คณะกรรมการขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้รับผิดชอบ จนสามารถตัดสินผลการประเมินได้

๒.๔ นายทะเบียนนำผลการตัดสินมาดำเนินการจัดทำ **พ.๔** และหลักฐานการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบต่อไป

๓. การประเมินการเลื่อนชั้น / การจบหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ นำผลการประเมินรายภาค / รายปี มาร่วมพิจารณาและตัดสินผลการเลื่อนชั้น / จบหลักสูตร

แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะร่วมกันพิจารณาว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะใดที่ต้องพัฒนาปรับปรุง

๒. คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงพร้อมระยะเวลาโดยมอบหมาย ให้ที่ปรึกษาในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการติดตามช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

๓. กิจกรรม ในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียน

๓.๑ กำหนดภาระงานหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาปรับปรุง

๓.๒ ผู้เรียนร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาปรับปรุงทั้งในและนอกโรงเรียน

๓.๓ ผู้เรียนเสนอโครงการ / งาน ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาปรับปรุงให้คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะเห็นชอบ

๔. ผู้เรียนปฏิบัติตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนดหรือเห็นชอบ และรายงานผลการปฏิบัติให้ที่ปรึกษาในระบบดูแลทราบเป็นระยะๆ พร้อมทั้งมีผู้รับรองผลการปฏิบัติโดยที่ปรึกษานั้นที่ข้อคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมจนเสร็จสิ้นกิจกรรม

๕. ที่ปรึกษาในระบบดูแล บันทึกผลแสดงพัฒนาการคุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ รวบรวมผลการปฏิบัติส่งคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖. คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะพิจารณาร่องรอยหลักฐานผลการปฏิบัติกิจกรรมเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วประเมินและตัดสินผลการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์สรุปผลเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเห็นชอบ เพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติต่อไป

๗. นายทะเบียนวัดผลดำเนินการจัดทำ **พ.๔** และแจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ส่วนที่ ๔ การพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จำนวน ๓ ข้อ คือ

๑. อ่านและเข้าใจ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผลเป็นระบบ และเขียนเสนอความคิดได้
  - ตัวบ่งชี้ที่ ๑ เขียนรายงานเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าได้
  - ตัวบ่งชี้ที่ ๒ ตอบคำถามจากเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าได้
  - ตัวบ่งชี้ที่ ๓ เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
  - ตัวบ่งชี้ที่ ๔ เขียนสรุปจากเรื่องที่อ่านได้

๒. นำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการแก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และสรุปเป็นแนวปฏิบัติได้

- ตัวบ่งชี้ที่ ๑ ทำโครงการ / รายงานในเรื่องที่สนใจได้ตามศักยภาพ
- ตัวบ่งชี้ที่ ๒ นำเสนอโครงการ / รายงานได้ตามศักยภาพ
- ตัวบ่งชี้ที่ ๓ เนื้อหาในการทำโครงการ / รายงานสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ ๔ เขียนขั้นตอนในการปฏิบัติงานได้

๓. มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถเขียนถ่ายทอดความคิดเพื่อการสื่อสารได้

- ตัวบ่งชี้ที่ ๑ เขียนเรื่องราวเชิงสร้างสรรค์ได้ตามศักยภาพ
- ตัวบ่งชี้ที่ ๒ เขียน / วาดภาพจากจินตนาการในเรื่องที่ตนสนใจได้

แนวทางและวิธีการประเมิน

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน โรงเรียนจะใช้แนวทางการวัดและการประเมินจากการปฏิบัติจริง (Authentic Performance Measurement) จึงกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำไปใช้ในการประเมินดังนี้

๑. วิธีการประเมิน

- ๑.๑ ความสามารถจริงของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมทางการเรียนรายวิชาต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน โดยการสังเกตของครู
- ๑.๒ มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า แล้วเขียนเป็นรายงาน
- ๑.๓ ผลงานเชิงประจักษ์ต่างๆ เกี่ยวกับการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ และเขียนที่รวบรวมและนำเสนอในรูปแบบของแฟ้มสะสมงาน
- ๑.๔ การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบแบบเขียนตอบ หรือเขียนเรียงความ
- ๑.๕ การเขียนรายงานจากการปฏิบัติโครงการ

๒. เกณฑ์การประเมิน ผลงาน : การเขียนจากการอ่าน คิด วิเคราะห์

- ๒.๑ การใช้กระบวนการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๒ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณ์ญาณ
- ๒.๓ ใช้กระบวนการเขียนสื่อความอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เกณฑ์ระดับคุณภาพ ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

เกณฑ์ระดับคุณภาพ : การอ่าน

ระดับ

- ดีเยี่ยม** ระบุสาระของเรื่องทีอ่านได้ถูกต้องครบถ้วน ลำดับเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง ระบุจุดมุ่งหมาย และเจตคติของผู้เขียน
- ดี** ระบุสาระของเรื่องทีอ่านได้ถูกต้องครบถ้วน ลำดับเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง ระบุจุดมุ่งหมาย และเจตคติของผู้เขียนไม่ครบถ้วน
- ผ่าน** ระบุสาระของเรื่องทีอ่านได้ถูกต้องครบถ้วน ลำดับเรื่องทีอ่านค่อนข้างถูกต้อง ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องทีอ่านได้ไม่สมบูรณ์ ระบุจุดมุ่งหมาย และเจตคติของผู้เขียนเพียงเล็กน้อย
- ไม่ผ่าน** ระบุสาระของเรื่องทีอ่านได้ไม่ครบถ้วน ลำดับเรื่องทีอ่านผิดพลาดเล็กน้อย ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องทีอ่านไม่ถูกต้อง ไม่ระบุจุดมุ่งหมาย และเจตคติของผู้เขียน

เกณฑ์ระดับคุณภาพ : การคิด วิเคราะห์

ระดับ

- ดีเยี่ยม** แสดงความคิดเห็นชัดเจน มีเหตุผลระบุข้อมูลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือมีความคิดที่แปลกใหม่ เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม
- ดี** แสดงความคิดเห็นค่อนข้างชัดเจน มีเหตุผลระบุข้อมูลสนับสนุนมีความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยสังครอบข้างตนเอง
- ผ่าน** แสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผลระบุข้อมูลสนับสนุนที่พอรับได้มีความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง
- ไม่ผ่าน** แสดงความคิดเห็นมีเหตุผลไม่ชัดเจน ขาดข้อมูลสนับสนุน มีความคิดที่ยังมองไม่เห็นประโยชน์ที่ชัดเจน

เกณฑ์ระดับคุณภาพ : การเขียน

ระดับ

- ดีเยี่ยม** มีจุดประสงค์ในการเขียนชัดเจนได้นื้อหาสาระ รูปแบบการเขียนถูกต้องมีขั้นตอน การเขียนชัดเจนง่ายต่อการติดตาม ใช้ไวยากรณ์และสะกดคำถูกต้อง พัฒนาสำนวนภาษาที่สื่อความหมายได้ชัดเจนกะทัดรัด
- ดี** มีจุดประสงค์ในการเขียนชัดเจนได้นื้อหาสาระ รูปแบบการเขียนถูกต้องมีขั้นตอน การเขียนชัดเจนง่ายต่อการติดตาม ใช้ไวยากรณ์และสะกดคำผิดพลาดไม่เกิน ๓ แห่ง พัฒนาสำนวนภาษาที่สื่อความหมายได้ชัดเจน
- ผ่าน** มีจุดประสงค์ในการเขียนชัดเจนและค่อนข้างได้นื้อหาสาระ รูปแบบการเขียน ถูกต้องมีขั้นตอนการเขียนชัดเจนง่ายต่อการติดตาม ใช้ไวยากรณ์และสะกดคำผิดพลาดมากกว่า ๓ แห่ง ขาดการพัฒนาสำนวนภาษาที่สื่อความหมายได้ชัดเจน
- ไม่ผ่าน** ขาดจุดประสงค์ในการเขียนและนื้อหาสาระน้อย ใช้ไวยากรณ์และสะกดคำผิดพลาดมาก ขาดการพัฒนาสำนวนภาษาที่สื่อความหมาย

๔. การสรุปผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

๔.๑ ให้คิดค่าฐานนิยม (Mode) จากเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน มาเป็นระดับคุณภาพของแต่ละรายวิชา

๔.๒ ให้คิดค่าฐานนิยม จากเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ของแต่ละรายวิชา สรุปเป็นผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ของผู้เรียนรายบุคคล

๕. เกณฑ์การตัดสินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

๕.๑ ระดับรายภาค

ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับคุณภาพผ่าน ขึ้นไปถือว่า ผ่าน

๕.๒ การเลื่อนชั้น / จบหลักสูตร

ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ผ่านทุกรายภาค

แนวทางการพัฒนาและการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

ระดับผู้ปฏิบัติ

กลุ่มครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระ และสอดคล้องกับมาตรฐานการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ที่สถานศึกษากำหนด

๒. ผู้สอนทุกรายวิชานำแนวทางที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑ วางแผนการจัดกิจกรรมและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

๓. ผู้สอนทุกรายวิชาดำเนินการประเมินและปรับปรุงความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน เป็นระยะๆ เมื่อสิ้นภาคเรียน / ปลายปี ประเมินผลพร้อมบันทึกร่องรอยหลักฐานในการพัฒนาปรับปรุง และรวบรวมหลักฐานการประเมินไว้ที่หมวดวิชาเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส และความยุติธรรมในการประเมิน

๔. บันทึกสรุปผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ลงในแบบ ปพ.๔ แบบสรุปผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

๕. ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของผลการประเมินแต่ละรายวิชา แล้วสรุปผลการประเมินในระดับกลุ่มสาระลงใน แบบ ปพ.๔ แบบสรุปผลการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ส่งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ในระดับโรงเรียนต่อไป

กลุ่มผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ และกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน / โครงการ / กิจกรรมในระดับโรงเรียน

๑. วางแผนกำหนดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนที่สอดคล้องกับกิจกรรมในภาระงานที่ตนเองรับผิดชอบ

๒. ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาตามแผนที่วางไว้ และประเมินพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนเป็นระยะๆ พร้อมบันทึกร่องรอยหลักฐาน

๓. เมื่อสิ้นภาคเรียน ให้มีการประเมินผล และสรุปผลการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ พร้อมให้ข้อสังเกตที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียน บันทึกใน แบบ ปพ. ๔ และรวบรวมหลักฐาน

ร่องรอยการพัฒนาปรับปรุงไว้ที่ผู้ปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติ ส่งผล
การประเมินให้คณะกรรมการประเมินระดับโรงเรียนต่อไป

ระดับคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ของสถานศึกษา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน จำนวน ๓ - ๕ คน ในแต่ละ
ระดับชั้นเป็นรายภาค
๒. คณะกรรมการประเมินฯ ศึกษาเกณฑ์การประเมิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
๓. นำผลการประเมินการอ่านจากระดับผู้ปฏิบัติร่วมกันประเมิน เพื่อตัดสินความสามารถในการอ่าน
คิด วิเคราะห์ และเขียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
๔. กรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถตัดสินได้ คณะกรรมการขอข้อมูลจากผู้ปฏิบัติเพิ่มเติม หรือ
ทดสอบความสามารถซ้ำ แล้วจึงตัดสินผล
๕. คณะกรรมการสรุปผลการประเมินเพื่อเสนอผู้บริหารโรงเรียนอนุมัติผลการประเมิน
๖. นายทะเบียนวัดผลบันทึกลงใน ปพ.๑ แล้วแจ้งผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และ
เขียน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแจ้งผู้ปกครอง

แนวทางในการซ่อมเสริมและประเมินผลการซ่อมเสริมการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

๑. คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ร่วมกันพิจารณาว่าผู้เรียนมีจุดที่ต้อง
พัฒนาปรับปรุงด้านใด แต่งตั้งที่ปรึกษาโดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกรรมการดำเนินการซ่อมเสริม
๒. กำหนดภาระงานให้ผู้เรียนพัฒนา ปรับปรุง ในด้านที่ต้องพัฒนาปรับปรุงโดย
  - ๒.๑ กรณีไม่ผ่านการประเมินการอ่าน
    - ๒.๑.๑ คณะกรรมการประเมินกำหนดภาระงานให้นักเรียนอ่าน บันทึกการอ่าน
พร้อมส่งเอกสารที่ได้อ่านไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง หรือกรรมการกำหนดเรื่อง ๕ เรื่อง ให้อ่าน ภายในเวลาที่
กำหนด
    - ๒.๑.๒ คณะกรรมการประเมินผลการอ่านโดยตั้งประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับ
เกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนตอบโดยการเขียนตอบหรือตอบปัญหาปากเปล่าก็ได้
    - ๒.๑.๓ หรืออยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ
    - ๒.๑.๔ คณะกรรมการประเมินตัดสินผลการอ่านให้ผ่าน และได้ระดับไม่เกิน
“ผ่าน” กรณีที่ซ่อมเสริมไม่ผ่านให้คณะกรรมการประเมินกำหนดให้ผู้เรียนพัฒนาตามวิธีการ ข้อ ๒.๑.๑ ถึง
๒.๑.๓ จนกว่าผู้เรียนจะได้รับการตัดสิน ผ่าน
  - ๒.๒ กรณีผู้เรียนไม่ผ่านการคิด วิเคราะห์
    - ๒.๒.๑ คณะกรรมการประเมินกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนไปฝึกคิด วิเคราะห์ ใน
เรื่องที่สนใจภายใน ๑ สัปดาห์
    - ๒.๒.๒ คณะกรรมการประเมิน ประเมินการคิด วิเคราะห์ โดยตั้งประเด็นคำถาม
ที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนตอบโดยการเขียนตอบ หรือตอบปากเปล่า
    - ๒.๒.๓ คณะกรรมการประเมินตัดสินผลการคิด วิเคราะห์ โดยให้ผลการประเมิน
ไม่เกิน “ผ่าน”
    - ๒.๒.๔ ในกรณีที่ผลการประเมินไม่ผ่าน ให้คณะกรรมการประเมินกำหนดให้
ผู้เรียนพัฒนาตามวิธีการใน ข้อ ๒.๒.๑ - ๒.๒.๓ จนกว่าผู้เรียนจะได้รับการตัดสิน ผ่าน

๒.๓ กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการประเมินการเขียน

๒.๓.๑ คณะกรรมการประเมิน กำหนดภาระงานให้ผู้เรียนไปฝึกเขียนในเรื่องที่สนใจภายใน ๑ สัปดาห์ ภายใต้การควบคุมดูแลของครูที่ปรึกษาในระบบดูแลช่วยเหลือ

๒.๓.๒ ผู้เรียนส่งผลงานการเขียนที่ได้พัฒนาแล้วแก่คณะกรรมการประเมิน

๒.๓.๓ คณะกรรมการประเมินทำการประเมินผลงานการเขียนประกอบการสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการเขียน

๒.๓.๔ คณะกรรมการตัดสินผลการเขียนโดยให้ผลการประเมินไม่เกิน “ผ่าน”

๒.๓.๕ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่าน ให้คณะกรรมการประเมินกำหนดให้ผู้เรียนพัฒนาตามวิธีการ ข้อ ๒.๓.๑ – ๒.๓.๔ จนกว่าผู้เรียนจะได้รับการตัดสินผ่าน

๓. คณะกรรมการประเมินการอ่านตัดสินผลการประเมินการอ่าน ส่งผลการประเมินเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และรวบรวมส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษานุมัติ นายทะเบียนวัดผลบันทึกลง ปพ.๑ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ส่วนที่ ๕ เกณฑ์การตัดสินการเลื่อนชั้น และเกณฑ์การจบหลักสูตร

การตัดสินการเลื่อนชั้น

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียนรวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

๑) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้นๆ

๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด คือ ตัวชี้วัดที่ต้องผ่าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของแต่ละรายวิชา

๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นในระดับประถมศึกษา ถ้าหากผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาจะตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ โดยทั้งนี้จะคำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

เกณฑ์การจบหลักสูตรระดับประถมศึกษา

- ๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๑,๐๘๐ ชั่วโมง และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๒) ผู้เรียนต้องได้จำนวนชั่วโมงเรียน ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๑,๐๘๐ ชั่วโมง และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ชั่วโมง
- ๓) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่าน เกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

ส่วนที่ ๖ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET และ NT)

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นระดับมาตรฐานระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทุกระดับชั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้

๑. ผู้แทนสถานศึกษาเข้ารับการประชุมชี้แจงวิธีการดำเนินการทดสอบร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่
๒. จัดส่งรายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยประธานกรรมการ คณะกรรมการกลาง กรรมการควบคุมห้องสอบ คณะกรรมการตรวจคำตอบชนิดเขียนตอบ และกรรมการรับ – ส่งข้อสอบ ส่งไปให้สำนักงานเขตพื้นที่เพื่อแต่งตั้ง
๓. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการประชุมชี้แจงคณะกรรมการดำเนินการประเมินคุณภาพตามคำสั่งจากข้อ ๒ ถึงวิธีการดำเนินการสอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้ตรงกัน ตามแนวปฏิบัติในคู่มือการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อให้เกิดความยุติธรรม และเป็นไปตามการดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานอย่าง **เคร่งครัด**
๔. คณะกรรมการกลางจัดพิมพ์รายชื่อพร้อมกำหนดรหัส / เลขที่นักเรียนตามจำนวนนักเรียน / ห้องเรียน ที่กำหนดไว้ในคู่มือ นำไปประกาศไว้หน้าห้องสอบแต่ละห้อง เพื่อให้นักเรียนได้ทราบว่าเป็นตนเอง เลขที่เท่าไร สอบห้องที่เท่าใด พร้อมติดเลขที่ของนักเรียนไว้บนโต๊ะที่นั่งสอบ
๕. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการประชุมชี้แจงนักเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ทั้งในด้านส่วนตัว ระดับโรงเรียน ระดับเขต และระดับชาติ ควรให้ความร่วมมือ ตั้งใจในการสอบอย่างเต็มความสามารถ
๖. กรณีที่นักเรียนไม่ได้รับการประเมินตามวันเวลาที่กำหนด ให้สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตาม และประสานงานกับเขตพื้นที่ดำเนินการประเมินให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ สัปดาห์ หลังจากทราบรายชื่อนักเรียนที่ยังไม่ได้รับการประเมิน
๗. เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่แจ้งผลการประเมินมายังสถานศึกษาให้นำผลการประเมินมาทบทวนคุณภาพร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ กับคณะกรรมการสถานศึกษา และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลและดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะผู้เรียนและครูผู้สอนนำไปพิจารณาในการพัฒนาปรับปรุงตนเองต่อไป

บรรณานุกรม

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ; (๒๕๕๑). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
_____. (๒๕๕๐) แนวทางการจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษา ปพ.๑ ปพ.๒ และ ปพ.๓
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.